SISÄMINISTERIÖ

Valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaoston kuuleminen keskiviikkona 4.10.2016 klo 09:15

HE 106/2017 vp Hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2017

VUODEN 2018 TALOUSARVIOESITYS PL 26

26.30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

Pelastustoimen toimintamenoista rahoitetaan Pelastusopiston toiminta ja sisäministeriön johtama pelastustoimen valtakunnallinen kehittäminen. Pelastuslaitosten rahoituksesta vastaavat kunnat.

Hallitusohjelman mukaisesti pelastustoiminnan ja varautumisen valtakunnallista johtamista, suunnittelua ohjausta, valvontaa ja koordinointia vahvistetaan valtakunnan tason pelastusviranomaisten toimesta. Uudistuksella tavoitellaan tehokkaampaa ja taloudellisempaa järjestelmää, jossa nykyistä suuremmat alueet pystyvät varautumaan myös harvinaisiin suuronnettomuuksiin tai luonnonkatastrofeihin koko maassa. Uudistuksella varmistetaan pelastustoimen resurssien tehokas käyttö niin, että pelastustoimen toimintavalmius ei heikkene. Sisäministeriö jatkaa vuonna 2018 hanketta, jossa valmistellaan vuoden 2020 alussa voimaan tuleva pelastustoimen uudistus. Uudistuksessa pelastustoimen tehtävät siirretään kunnilta 18 maakunnalle. Sisäministeriö valmistautuu vuonna 2018 uusimuotoiseen, sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä vuodesta 2020 alkaen muuttuvaan alueellisen yhteisen varautumisen keskushallintotason koordinaatiotehtävään.

Momentille esitetään myönnettäväksi 15,997 milj. euroa vuodelle 2018. Pelastustoimen toimintamenot nousevat vuonna 2018 noin 3,0 milj. euroa vuodesta 2017. Merkittävin lisäys vuoden 2017 talousarvioon verrattuna on ehdotettu 3,0 milj. euron määräraha pelastustoimen uudistuksen edellyttämiin tietojärjestelmäuudistuksiin.

Momentille esitetään myös 0,265 milj. euron lisäystä hätäkeskuspäivystäjäkoulutusmäärän lisäämiseksi vuodesta 2018 alkaen. Hätäkeskuslaitos ei ole pystynyt rekrytoimaan riittävästi hätäkeskuspäivystäjiä koulutusmäärän vähäisyydestä johtuen. Hätäkeskuspäivystäjän pätevyyden antava koulutus järjestetään 1,5 vuotta kestävässä hätäkeskuspäivystäjän koulutusohjelmassa Pelastusopistolla. Hätäkeskuspäivystäjien tutkintokoulutusta on tarkoitus kehittää siten, että opiskelijamäärää Pelastusopistolla kasvatetaan ja opiskelijoiden sisäänotto tapahtuisi jatkossa kaksi kertaa vuodessa (tammi- ja elokuussa). Koulutuksen kehittämiseksi ja Hätäkeskuslaitoksen työvoimatarpeisiin vastaamiseksi esitetään määrärahalisäystä, jotta koulutuksen vuosittaista aloitusmäärää voitaisiin nostaa 24 aloituspaikasta 32 aloituspaikkaan. Vuonna 2018 on tarkoitus käynnistää ruotsinkielinen kurssi Vaasassa.

Hätäkeskuspäivystäjien koulutusmäärään pysyvän lisäyksen edellyttämät määrärahaesitykset on tarkoitus esittää seuraavaan julkisen talouden suunnitelmaan.

Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot

Momentille esitetään myönnettäväksi 48,788 milj. euroa vuodelle 2018. Esitys on noin 1,0 milj. euroa pienempi kuin vuoden 2017 talousarvio. Vähennykset aiheutuvat vuodelle 2017 myönnetyn kertaluonteisen lisäyksen (0,2 milj. euroa) ja Erica-tietojärjestelmälle myönnetyn määrärahan (0,310 milj. euroa) poistumisesta sekä hallitusohjelman mukaisista säästöistä.

Hätäkeskuslaitoksella on merkittävä rooli mm. poliisin hälytystoiminnan onnistumisessa samoin kuin kiireellisessä sairaankuljetuksessa. Häiriöttömälle hätäkeskustoiminnalle on asettanut haasteita se, että Hätäkeskuslaitos ei ole pystynyt rekrytoimaan riittävästi hätäkeskuspäivystäjiä koulutusmäärän vähyydestä johtuen.

Hätäkeskuslaitoksen uusi tietojärjestelmä (ERICA) oli alkuperäisen käyttöönottoaikataulun mukaan suunniteltu otettavaksi käyttöön vuoden 2015 loppuun mennessä. Järjestelmän toteutuksessa on kuitenkin tapahtunut viivästyksiä. Toimintaympäristö on ollut muutoksessa ja hankkeen viivästykset ovat aiheutuneet pääosin siitä, että erittäin kriittinen järjestelmä toteutetaan viranomaisten turvallisuusverkon (TUVE) sisälle ja tämän toteutus on vaatinut huomattavasti enemmän suunnittelu- ja toteutusaikaa, kuin mitä on voitu toimitussopimusta vuonna 2011 tehtäessä arvioida. Nykyisen toteutusaikataulun mukaan ERICA otetaan käyttöön kaikissa hätäkeskuksissa vuoden 2018 aikana.

Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot

Momentti esitetään poistettavaksi ja määräraha 8,1 milj. euroa esitetään siirrettäväksi momentille 28.70.40. Määrärahan käyttötarkoitusta ei esitetä muutettavaksi, vaan määrärahaa saa käyttää viranomaisradioverkon ylläpidon ja kehittämisen edellyttämän hintatuen ja alijäämätuen maksamiseen Suomen Erillisverkot Oy:lle tai sen tytäryhtiölle.